

Animal Assisted Interventions

In Nederland zijn de beroepen van hulp- en zorgverleners die met dierondersteunde interventies werken, zogenaamde 'vrije beroepen'. Iedereen mag zich coach of therapeut met hond noemen of een hond als aai-hond meenemen naar een bejaardentehuis, ongeacht opleiding, ervaring of kennis op het gebied van dierondersteunde interventies. In veel gevallen zal vanuit de eigen beroepsgroep (van bv. therapeut of coach) een competentieprofiel bestaan en zal er sprake zijn van bijvoorbeeld een beroepscode. Echter, als het gaat om de inzet van dieren, en in dit geval honden daarbij, heb je -bv als potentiële cliënt of opdrachtgever- in feite geen enkel zicht op de gehanteerde kwaliteitseisen in relatie tot het gebruik van de dieren bij interventies.

In de brochure "Kwaliteitsontwikkeling en kwaliteitswaarborging in de praktijk bij dierondersteunde interventie" staan kwaliteitseisen omschreven, die beogen bij te dragen aan transparantie betreffende geleverde kwaliteit van de professional aan de cliënten en de kwaliteit en het welzijn van de in te zetten dieren.

In dit document doen wij geen uitspraken over het competentieprofiel voor de beroepsgroep waar iemand al toe behoort. We gaan er vanuit dat elke begeleider vanuit de eigen beroepsgroep al aan een eigen competentieprofiel en eventuele beroepscode moet voldoen.

Echter, uitgaande van de toegevoegde inzet van honden bij deze verschillende beroepsgroepen, is er specifiek behoefte aan een competentieprofiel voor de reeds opgeleide hulp/zorgverlener, op het moment dat deze een hond inzet als aanvulling op bestaande methodieken.

Algemene omschrijving AAI-begeleiders

Dierondersteunde interventies (AAI) is een interdisciplinaire term voor het beschrijven van interventies waarbij dieren worden ingezet tbv zorg en welzijn van de mens. De toepassing en de levering van AAI diensten variëren sterk, afhankelijk van de professionele identiteit van de betrokken dienstverlener, de setting en de doelstelling van aangeboden diensten. Wanneer uitgevoerd met de juiste opleiding en training, heeft AAI het potentieel om de impact van de (therapeutische of coachende) ervaring voor een brede groep individuen over een breed scala aan omstandigheden op een zeer positieve manier te beïnvloeden. Dat vraagt echter wel een heldere omschrijving van de verschillende competenties waaraan de AAI-begeleiders dienen te voldoen.

Met AAI-begeleiders wordt bedoeld: alle personen (zowel vrijwilligers als professionals) die zich bezig houden met dierondersteunde interventies. Meestal is de begeleider van de hond tevens de coach, therapeut of anderszins hulp- of zorgverlener van de cliënt. Echter ook in die omstandigheden waarin een professional de uitvoering van de hulpverlening verzorgt, terwijl de ingezette hond door een andere persoon wordt begeleid, spreken we van AAI begeleiders. Hetzelfde geldt voor bv bezoektteams, waarbij de vrijwilliger de begeleider van de hond is, maar de verantwoording en begeleiding van het bezoektteam onder een ander persoon valt.

Er is onderscheid te maken tussen verschillende beroepsgroepen, die elk op een eigen manier de inzet van honden toevoegen aan hun professie:

1. Therapeut met hond: AAT (Animal Assisted Therapy) – denk aan (kinder)psycholoog, (psycho)therapeut, systeemtherapeut, pedagoog, jeugdhulpverlener, therapeuten in verslavingszorg of met verstandelijk beperkte mensen, arts, verpleegkundige, sociaal werker
2. Coach met hond: AAC (Animal Assisted Coaching) – denk aan (kinder)coach, personal coach, levensloopcoach, loopbaancoach
3. Zorg- en welzijn activiteiten met hond: AAA (Animal Assisted Activities) – denk aan bezoektteams ouderen, bezoektteams kinderziekenhuizen
4. Educatie met hond: AAE (Animal Assisted Education) – denk aan voorleeshonden, honden in de klas, in bibliotheken

Hulphonden voor mensen met fysieke en/of mentale beperkingen, vallen niet onder het begrip AAI.

Landelijk is er onder leiding van het IVA (Instituut voor Antrozoölogie) een werkgroep bezig (2017) om voor deze verschillende AAI-begeleiders competentieprofielen te ontwikkelen. Coachen met Honden participeert in deze werkgroep. Ontwikkelingen hieromtrent kun je volgen op o.a.61. www.instituutvoorantrozoologie.nl
Daar vind je ook het document “Kwaliteitsontwikkeling en kwaliteitsborging bij dierondersteunde interventie.

isat

INTERNATIONAL
SOCIETY FOR
ANIMAL
ASSISTED
THERAPY

Instituut voor
Antrozoölogie

Kwaliteitsontwikkeling en kwaliteitsborging
bij dierondersteunde interventies

IVA: Onafhankelijk expertisecentrum

Dierondersteunde interventies staan enorm in de belangstelling, zowel binnen de zorg als in het onderwijs. Antrozoölogie is de studie van mens-dierrelaties. In dit onderzoeksgebied is de laatste jaren veel praktijkervaring opgedaan. Het werkveld is echter nog onvoldoende geprofessionaliseerd en dat brengt de nodige risico's met zich mee. De veiligheid van patiënten is namelijk beslist niet gewaarborgd en ook voor het welzijn van de betrokken dieren bestaan vooralsnog weinig garanties.

Het Instituut voor Antrozoölogie is een onafhankelijk expertisecentrum. Het heeft als doel de kennis van mens-dierrelaties te vergroten en de toepassing ervan te bevorderen in zorg, onderzoek en onderwijs. Er wordt wetenschappelijk onderzoek gedaan en de bevindingen worden zowel in het onderwijs als in het werkveld geïmplementeerd. We werken toe naar certificering van professionals en dragen bij aan de ontwikkeling van toegankelijk onderwijs op het gebied van antrozoölogie. Door wetenschappelijk onderzoek en praktijkervaring bij elkaar te brengen vormt het instituut de brug tussen theorie en toepassing.

AAIZOO: Animal Assisted Interventions in Zorg, Onderzoek en Onderwijs

“Animal Assisted Interventions” (AAI) hebben betrekking op activiteiten en werkzaamheden waarbij dieren een ondersteunende of assisterende rol hebben in de zorg, in onderzoek en in het onderwijs. Je kunt dan denken aan dierondersteuning en -assistentie in het werk van psychologen, psychiaters, psychotherapeuten, ergotherapeuten, fysiotherapeuten, logopedisten, maatschappelijk en sociaal werkenden, coaches, onderwijsgevend en vrijwilligers in de zorg en het onderwijs.

Door middel van het op ondersteunende wijze inzetten van dieren zoals bijvoorbeeld honden, paarden, ezels en andere dieren vindt er optimalisering van therapeutische processen, begeleidende activiteiten en leerprocessen plaats.

De Stichting AIZOO zet zich in voor het verbeteren van de kennisinfrastructuur op dit gebied, waardoor wetenschappers, hulp- en zorgverleners en andere beroepsmatige aanbieders van dierondersteunde werkzaamheden de beschikbare kennis beter kunnen delen, onderzoeksprojecten kunnen initiëren en onderwijs kunnen ontwikkelen. Hierdoor kan de kwaliteit van de werkzaamheden in dit werkveld worden verbeterd.

Daarnaast maakt AAIZOO zich sterk voor drempelverlaging van verantwoorde professionele inzet van (huis)dieren in de zorg, in onderzoek en in het onderwijs. Op de website www.aaizoo.nl vind je informatie over de achtergrond van het ontstaan, de doelstellingen en missie.